
225. Sanna Marin (Main speech)

Arvoisa presidentti! Viime vuoden tapaamisessa vieraspuhujana oli YK:n pääsihteeri. Kokous oli tuolloin virtuaalinen, ja se koski pandemiaa. Pandemia ei ole vielä ohi, mutta olemme edistyneet ja oppineet suunnattoman paljon vuodessa. Pohjoismaissa on yhdessä ja erikseen kerätty ja analysoitu saatuja kokemuksia, ja monta ehdotusta on tekeillä siitä, miten Pohjoismaiden pitäisi varautua yhdessä seuraavaan kriisiin.

Pohjoismaisten rajaseutujen asukkaat kokivat kovia pandemiarajoitusten ollessa tiukimmillaan. Samaa voi sanoa perheistä, joilla on siteitä yli rajojemme. En ole itse kotoisin rajaseudulta, mutta olen pohjoismaisen yhteistyön ystävä ja vakaa kannattaja.

Pohjoismaiselle yhteistyölle maahantulon rajoitukset olivat hyvin kipeitä. Ne olivat mielestäni välttämättömiä, mutta samalla ne olivat vaikeita ja kipeitä monessakin suhteessa. Tiedän myös kokemuksesta, miten vaikeaa näitä päätöksiä oli tuolloin tehdä.

Silti ei voi yleistää, että yhteistyö olisi kaikilta osin ollut hankalaa. Joillakin aloilla pohjoismainen yhteistyö on kriisin aikana jopa tiivistynyt. Ymmärrän niitä, jotka pahoittelevat, ettei koordinoitua strategiaa pandemian torjumiseksi kyetty muodostamaan. Odotusten pohjoismaiselle yhteistyölle kuuluu olla kunnianhimoisia, ja meidän pitää aina yhdessä pyrkiä tietenkin parempaan.

Riittävä kunnianhimo ja yhteisyys ovatkin meidän visiomme johtolanka. Pohjoismaiset pääministerit asettivat ennen pandemiaa tavoitteeksi, että Pohjolasta tulee maailman kestävin ja integroiduin alue vuoteen 2030 mennessä. Tästä visiosta on syytä pitää kiinni.

Arvoisa presidentti! Turvallisuutemme kohdistuu monia uhkia. Ne ovat globaaleja ja monitahoisia, ja ilmastonmuutos aiheuttaa niitä vielä lisää. Yhteiskuntamme ovat haavoittuvaisia.

Huoltovarmuus ja varautuminen ovat Suomen puheenjohtajakauden painopisteitä. Työtä on viety eteenpäin laajalla rintamalla useissa eri kokoonpanoissa. Meidän tavoitteenamme on yhtäältä jo nyt hyvin toimivan yhteistyön syventäminen. Toisekseen haluamme tunnistaa uusia yhteistyöalueita olemassa olevien rakenteiden puitteissa. Tänä päivänä pääministerit hyväksyivät näistä asioista yhteisen julkilausuman.

Pohjoismaiden neuvosto on yhtä lailla pitänyt valmiuteen ja varautumiseen liittyviä kysymyksiä esillä. Pidän tätä erinomaisena asiana. Teemme työtä yhteisen päämäärän eteen. Liikesuunta on sama, vaikka emme ehkä olisikaan aina yksimielisiä kaikista yksityiskohdista.

Läheinen pohjoismainen yhteistyö vahvistaa niin lyhyellä kuin pidemmälläkin aikavälillä kykyämme ennakoida erilaisia kriisejä, torjua erilaisia uhkia ja vastata näihin yhdessä. Kuten jo totesin, pohjoismaiselle siviilivalmius- ja varautumisyhteistyölle on jo olemassa toimivia rakenteita, yhtenä esimerkkinä vastuuministeriöiden välinen Haga-yhteistyö. Siinä kuluvan vuoden keskeisiin aiheisiin ovat kuuluneet rajat ylittävän avun antaminen ja vastaanottaminen siviilivalmiuden saralla eli englanniksi ”host nation support”.

Myös valmiudesta vastaavien ammattivirastojen välinen yhteydenpito on jatkuvaa ja tiivistä. Pandemian aikana se on ollut toisinaan jopa viikoittaista. Tietoa on vaihdettu muun muassa tautitilanteen kehittymisestä, rajoituksista, rokotuksista, parhaista käytänteistä sekä mahdollisista tarvittavista lakimuutoksista.

Yhteistyötä kuuluu kehittää edelleen. Toimivaltaisilla viranomaisillamme on hyviä ja käytännönläheisiä yhteistyömuotoja, joita jatkuvasti kehitetään, jotta yhteistyö olisi mahdollisimman tehokasta ja myös tarkoituksenmukaista. Parhaat käytänteet, toisiltamme oppiminen, tilannekuvatyön ja koordinaation tiivistäminen, avunanto ja sen vastaanottaminen, nämä ovat

kaikki avainasioita, kun me Pohjoismaat yhdessä pyrimme vahvistamaan varautumis- ja kriisinsietokykyämme. Vuoropuhelu Pohjoismaiden neuvoston kanssa on tärkeä osa tätä työtä.

Kiitos teille kaikille tästä yhteistyöstä.

Skandinavisk översättning

Ärade president! FN:s generalsekreterare var gästtalare vid mötet i fjol. Mötet var virtuellt och gällde pandemin. Pandemin är inte över än, men vi har gjort framsteg och lärt oss enormt mycket på ett år. De nordiska länderna har gemensamt och vart för sig samlat in och analyserat erfarenheter, och många förslag utarbetas som bäst om hur de nordiska länderna tillsammans borde förbereda sig inför nästa kris.

Invånarna i de nordiska gränsregionerna drabbades hårt då pandemirestriktionerna var som strängast. Detsamma gäller familjer med band över våra gränser. Jag kommer inte själv från en gränsregion, men jag är en vän och orubblig anhängare av det nordiska samarbetet.

Inreserestriktionerna var mycket svåra för det nordiska samarbetet. Jag anser att de var nödvändiga, men samtidigt var de tunga och smärtsamma i många avseenden. Jag vet också av erfarenhet hur svårt det var att fatta dessa beslut.

Man kan dock inte generellt säga att samarbetet till alla delar skulle ha varit svårt. På vissa områden har det nordiska samarbetet till och med fördjupats under krisen. Jag förstår dem som beklagar att vi inte förmådde skapa en samordnad strategi för att bekämpa pandemin. Förväntningarna på det nordiska samarbetet ska vara ambitiösa, och vi måste naturligtvis alltid tillsammans sträva efter framsteg.

En tillräcklig ambition och samhörighet är därför ett ledmotiv i vår vision. Före pandemin ställde de nordiska statsministrarna som mål att Norden ska

bli världens mest hållbara och integrerade region till och med 2030. Vi måste hålla fast vid denna vision.

Ärade president! Vår säkerhet utsätts för många hot. De är globala och komplexa, och klimatförändringen skapar ännu flera hot. Våra samhällen är sårbara.

Försörjningstrygghet och beredskap är prioriterade områden under Finlands ordförandeskap. Vi har arbetat med frågorna på bred front och i flera olika sammansättningar. Vårt mål är för det första att ytterligare fördjupa det välfungerande samarbetet. För det andra vill vi finna nya samarbetsområden inom existerande strukturer. I dag antog statsministrarna ett gemensamt uttalande om dessa frågor.

Nordiska rådet har också lyft fram frågor som gäller beredskap. Jag tycker det är utomordentligt bra. Vi arbetar för ett gemensamt mål. Riktningen är densamma även om vi kanske inte alltid är eniga om alla detaljer.

Ett nära nordiskt samarbete stärker både på kort och lång sikt vår förmåga att förutse kriser, avvärja hot och hantera dem tillsammans. Liksom jag redan har påpekat finns det redan fungerande strukturer för det nordiska civila beredskapssamarbetet, till exempel Haga-samarbetet mellan fackministerierna. Ett centralt tema under året har varit att ge och ta emot gränsöverskridande bistånd inom den civila beredskapen, det vill säga "host nation support" på engelska.

Också ämbetsverken som ansvarar för beredskapen har nära och fortlöpande kontakter med varandra. Under pandemin har de tidvis hållit kontakt varje vecka. De har utbytt information bland annat om epidemiläget, restriktioner, vaccinationer, bästa praxis och eventuella behov för lagändringar.

Vi bör vidareutveckla vårt samarbete. Våra behöriga myndigheter har bra och praktiska samarbetsformer som ständigt utvecklas för att samarbetet ska vara så effektivt och ändamålsenligt som möjligt. Att utnyttja bästa praxis, att lära oss av varandra, att öka samordningen och samarbetet i

fråga om lägesbilden, att ge och ta emot hjälp – dessa är nyckelfrågor då vi nordiska länder tillsammans strävar efter att stärka vår beredskap och kristålighet. Dialogen med Nordiska rådet är en viktig del av detta arbete.

Tack till er alla för detta samarbete.